

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

Łódź, dnia 17 grudnia 2017 r.

Poz. 5480

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE NR PNIK-I.4102.15.2017 WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

z dnia 13 grudnia 2017 r.

w sprawie nadania nazwy ulicy

Na podstawie art. 6 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. poz. 744; z 2017 r. poz. 1389) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ulicy „Stanisława Standego” położonej w mieście Łódź nadaje się nazwę: „Małej Piętnastki”.

§ 2. Zarządzenie zastępcze wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego.

Uzasadnienie

W dniu 2 września 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki, zwana dalej ustawą.

Na podstawie art. 1 ustawy nazwy m. in. dróg, ulic, mostów i placów, nadawane przez jednostki samorządu terytorialnego nie mogą upamiętniać osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących komunizm albo inny ustrój totalitarny, ani w inny sposób takiego ustroju propagować. Za propagujące komunizm uważa się także nazwy odwołujące się do osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących represyjny, autorytarny i niesuwerenny system władzy w Polsce w latach 1944-1989.

Stosownie do art. 6 ust. 1 ustawy obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy nazwy m. in. dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny albo propagujące taki ustrój w inny sposób, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, zobowiązany był zmienić w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. Termin ten upłynął z dniem 2 września 2017 r. Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy w przypadku niewykonania obowiązku przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego wojewoda w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin dla organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego wydaje zarządzenie zastępcze nadając nową nazwę drodze, ulicy, itd.

W związku z upływem terminu wyznaczonego dyspozycją art. 6 ust. 1 ustawy i nie dokonania zmiany nazwy ulicy „Stanisława Standego” w mieście Łódź, którą Wojewoda Łódzki uznaje za naruszającą dyspozycję art. 1 ustawy, wszczęto procedurę w sprawie nadania nowej nazwy tej ulicy. Pismem z dnia 13 listopada 2017 r. wystąpiono do Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, znak: BW-I.020.121.2017, z wnioskiem o wydanie opinii potwierdzającej niezgodność nazwy ulicy „Stanisława Standego”, z art. 1 ustawy.

Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, dnia 8 grudnia 2017 r., wydał pisemną opinię, znak:BUW-940-422(16)/17, w której potwierdził niezgodność nazwy ulicy „Stanisława Standego” z ustawą.

Z ww. opinii wynika, że cyt. „Stanisław Stande (do 1927 r. – Standé) (1897-1937) ps. „Kubina”, był działaczem komunistycznym, poetą, tłumaczem.

Urodził się 16 listopada 1897 r. w Warszawie. Zdał maturę w Krakowie w 1916 r. i od roku akademickiego 1916/1917 podjął studia filozoficzne i polonistyczne na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego, których ostatecznie nie ukończył. W 1919 r. wstąpił do Komunistycznej Partii Robotniczej Polski (od 1925 r. Komunistyczna Partia Polski) – sekcji polskiej Międzynarodówki Komunistycznej (Kominternu) z siedzibą w Moskwie. Debiutował jako poeta na łamach czasopisma „Zdrój”. W początkach 1921 r. został kierownikiem literackim Studia Teatru Robotniczego przy Uniwersytecie Ludowym w Warszawie.

Intensywną działalność komunistyczną w aspekcie organizacyjnym i agitacyjnym rozpoczął w 1923 r. Działał głównie na terenie Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego; wysyłany był również z partyjnymi misjami do Berlina i Gdańska. Partia komunistyczna prowadziła wówczas konspiracyjną działalność antypaństwową na rzecz Związku Sowieckiego i ruchu komunistycznego. Żądała oderwania od Polski zarówno ziem wschodnich, jak i Pomorza oraz Górnego Śląska. Na pozostałym terytorium kraju zmierzała do utworzenia polskiej republiki sowieckiej.

W roku 1925 r. Stande współtworzył istniejący do 1931 r. Warszawski Teatr Robotniczy. W swojej twórczości poetyckiej, którą w znacznej mierze podporządkował potrzebom agitacyjnym, opiewał rewolucyjną działalność komunistów i tworzył wizje rewolucji światowej. Stande zajmował się również kolportażem antypaństwowej literatury komunistycznej za co przesiedział w więzieniach ogółem 10 miesięcy. Był także przez pewien okres członkiem lub współpracownikiem Centralnej Rady Redakcyjnej KPP.

W 1927 r. wraz z delegacją KPP został przerwany nielegalnie do Związku Sowieckiego. W Moskwie wystąpił na tzw. Międzynarodowej Konferencji Pisarzy Proletariackich i Rewolucyjnych.

W latach 1929-1931 współredagował nieoficjalny organ KPP – „Miesięcznik Literacki”. Zagrożony aresztowaniem został przez kierownictwo partii ponownie przerwany do Związku Sowieckiego. Wstąpił tam do Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików), współpracował z polskojęzycznymi periodykami kulturalnymi.

W dniu 9 września 1937 r., w ramach wewnętrznych czystek w ruchu komunistycznym został aresztowany przez NKWD (oskarżony fałszywie o współpracę z polskim wywiadem). Rozstrzelany 1 października tego samego roku”.

W związku z powyższym, z uwagi na treść art. 6 ust. 2 i 3 ustawy Wojewoda Łódzki uznał za zasadne wydanie zarządzenia zastępczego nadającego ulicy „Stanisława Standego” nazwę „Małej Piętnastki”.

Mianem „Małej Piętnastki” określa się 15. Łódzką Drużynę Harcerską, która działała przy Szkole Powszechnej Nr 161 w Łodzi.

W lipcu 1948 r. na obozie rozłożonym nad jeziorem Gardno wakacje spędzały harcerski z Małej Piętnastki. 18 lipca wybrały się na wycieczkę dwiema łodziami rybackimi. Będąc na środku jeziora łodzie zaczęły tonąć. Zginęło łącznie 25 osób – 21 dziewcząt i 4 osoby dorosłe. Była to wstrząsająca katastrofa, która pozostawała w zapomnieniu przez cały okres PRL.

W świetle przytoczonych faktów historycznych nie ulega wątpliwości, iż tragiczna śmierć łódzkich dziewcząt i ich opiekunów zasługuje na upamiętnienie.

Na podstawie art. 5 ustawy pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie ustawy są wolne od opłat. Zmiana nazwy dokonana na podstawie ustawy nie ma wpływu na ważność dokumentów zawierających nazwę dotychczasową.

Jednocześnie, na podstawie art. 6 ust. 4 i art. 3 ust. 4 ustawy w związku z art. 98 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875), na zarządzenie zastępcze Miastu Łódź przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi w terminie 30 dni od dnia doręczenia, wnoszona za pośrednictwem Wojewody Łódzkiego.

Wojewoda Łódzki

Zbigniew Rau

Otrzymują:

1. Prezes Rady Ministrów
2. Rada Miejska w Łodzi
3. Prezydent Miasta Łodzi
4. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego
5. Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu